

- Politici a vodcovia
- Veda a technológia
- Kultúra a umenie
- Obchod a podnikanie
- Spisovatelia a myslitelia

PREPIS DEJÍN

Keď bol Gates v ôsmom ročníku, klub matiek jeho školy využil výťažok z bazárového predaja na nákup ďalekopisu a počítača spoločnosti General Electric. Gatesova fascinácia programovaním GE systému bola taká silná, že bol z hodín matematiky uvoľňovaný, aby sa mohol venovať svojmu koníčku.

BILL GATES (1955)

Prezident korporácie Microsoft

Jeden z tvorcov revolúcie v používaní osobných počítačov; autor operačného systému pre IBM; zakladateľ a bývalý výkonný riaditeľ a softvérový architekt spoločnosti Microsoft

Bill Gates si veľmi skoro uvedomil, že úspech výpočtovej techniky nespočíva vo výrobe hardvéru, ale vo vývoji softvéru. Je spoluautorom operačného systému MS-DOS pre IBM-PC a tri desaťročia mal monopol na svetovom softvérovom trhu s programom Windows a inými počítačovými aplikáciami.

Nepolepšiteľný počítačový fanatik

William Henry „Bill“ Gates III., taktiež známy ako „Trey“, sa narodil do privilegovanej rodiny: jeho otec bol právnik a matka bankárka. Svoj záujem o počítače objavil počas svojho štúdia na exkluzívnej škole Lakeside, kde preukázal pozoruhodné nadanie na programovanie veľkých mainframových počítačov. Ako sedemnásťročný dostal ponuku od Computer Center Corporation na vývoj softvéru a vytvoril aj program na tvorbu školského rozvrhu pre Lakeside, čo mu dopomohlo k tomu, že mohol navštevovať hodiny prevažne so študentkami. Školu absolvoval v roku 1973 s takmer stopercentným výsledkom z akademického testu, ktorý určil úroveň jeho IQ na stosedemdesiat, a bol prijatý na najprestížnejšiu školu americkej brečtanovej ligy – na Harvard. Na Harvarde sa spoznal so svojimi budúciimi obchodnými partnermi Stevom Balmerom a Billom Allenom a spoločne vytvorili väzby so spoločnosťou Micro Instrumentation and Telemetry Systems (MITS), ktorá bola výrobcom jedného z prvých mikropočítačov sveta – Altair 8800, predchodcu moderných stolových počítačov.

BASIC

V roku 1975 prerušil dvadsaťročný Gates štúdium na Harvarde, aby sa venoval tvorbe programovacieho jazyka BASIC pre počítače Altair 8800, ktoré MITS vyrábalo v Albuquerque v Novom Mexiku. Gatesov spolupracovník Allen vypracoval Altair BASIC, ktorý bol prvým produktom ich novozaloženého partnerstva „Micro-soft“, ktoré zaregistrovali pod trhovou značkou v novembri 1976 (už bez pomlčky) ako teraz už svetoznámu spoločnosť Microsoft. Odvtedy už nebola cesta späť. Gates sa už nevrátil na Harvard, aby dokončil svoje štúdium, ale jeho alma mater ho v roku 2007 ocenila čestným doktorátom, v roku, keď bol vyhlásený za najbohatšieho

muža sveta s odhadovanou hodnotou majetku päťdesiatpäť miliárd dolárov – to nie je zlé na človeka, ktorý nedokončil vysokú školu! V januári 1979 presťahovali Gates a Allen nový Microsoft z Albuquerque do Bellevue vo Washingtone, kde pokračovali vo vývoji softvérov pre rozličné počítačové systémy. Až dotedy bol softvér dodávaný zdarma ako prídavok hardvéru, ale Gates presadil myšlienku, že i softvér by mal byť zaplatený, čo mu prinieslo mnohých nepriateľov vo svete výpočtovej techniky.

Zápas v kremíkovom nebi

Rok 1980 bol pre Microsoft prelomový. Americký počítačový gigant IBM, v tej dobe najväčší výrobca mainframových počítačov na svete, oslovil Gatesa, aby preňho vytvoril BASIC softvér pre nadchádzajúcu prvú generáciu

osobných počítačov IBM-PC. Gates nakoniec stvoril pre nový stroj operačný systém PC-DOS, ale trval na tom, že si Microsoft ponechá autorské práva, pretože si bol úplne istý, že ďalšie závody budú v krátkom čase vyrábať klony IBM-PC, a teda budú potrebovať aj DOS. Jeho

predtucha bola správna, licencovanie a predaj MS-DOS vyneslo Microsoft do radov popredných predstaviteľov softvérového a operačno-systémového trhu. Prvá verzia programu Microsoft Windows sa začala predávať v roku 1985, ale aj v súčasnosti zostáva najrozšírenejším operačným systémom sveta. V rovnakom čase vyvinul Microsoft softvérové aplikácie ako Word a Excel, ktoré sa uchytili ako priemyselný multiplatformový štandard.

Gatesova cesta

Riadiaci štýl a obchodné praktiky Billa Gatesa museli v priebehu rokov čeliť veľkému množstvu kritiky a aj niekoľkým protimonopolným súdnym konaniam nielen v Amerike, ale aj v Európe. Nemilosrdne udržiaval vedúcu pozíciu Microsoftu, prevalcoval svojich súperov ako Apple Macintosh, ktorého OS viacerí uprednostňujú pred Windowsom. Gates nevynašiel osobný počítač, operačné systémy alebo softvérové aplikácie – všetok tento vývoj by bol nastal aj bez neho. Jeho trvalý vplyv je v zavedení kompatibility medzi miliónmi počítačov a počítačových sietí po celom svete, ktoré využívajú operačné systémy a aplikácie Microsoft. V konečnom zhodnotení toho, čo prinieslo Gatesovi jeho miliardy, nesmieme zabudnúť ani na úžasný rast osobných počítačov a celosvetovej siete počas posledných dvadsiatich rokov.

29.

◀ *Značka Microsoft je jedna z najznámejších značiek, jeho operačný systém Windows sa používa v počítačoch na celom svete.*

- Politici a vodcovia
- Veda a technológia
- **Kultúra a umenie**
- Obchod a podnikanie
- Spisovatelia a myslitelia

PREPIS DEJÍN

Keď sa Beatles rozpadli, vzťahy medzi Lennonom a McCartneym sa stali uštipačnými a obaja muži využívali svoje sólové nahrávky, aby vyjadrili nesúhlas s tým druhým. Lennonov prvý pobeatlesový album John Lennon/Plastic Ono Band bol inšpirovaný Lennonovými skúsenosťami s primárnou terapiou a zaoberal sa jeho bolesťou z rozpadu Beatles. Pieseň s názvom How Do You Sleep? (Ako spávaš?) z albumu Imagine je ďalším podpichnutím McCartneyho.

JOHN LENNON (1940 – 1980)

Hudobník, textár, básnik a mierový aktivista

Založil skupinu Quarrymen, predchodkyňu Beatles; podpísal zmluvu s Parlophone Records; skupinu Beatles vítal dav kričiacich fanúšikov pri každej zastávke počas ich turné po Severnej Amerike; úspešný v sólovej kariére; aktívny bojovník proti vojne

John Lennon bol členom neuveriteľne úspešnej skupiny Beatles. S Paulom McCartneym napísal niekoľko najvýznamnejších piesní popového sveta. Keď sa Beatles v roku 1970 rozpadli, Lennon pokračoval v hudobnom biznise ako sólista. Preslávil sa aj ako mierový aktivista, maliar a básnik.

Detstvo v Liverpoole

John Winston Lennon sa narodil v roku 1940 v Liverpoole na severe Anglicka počas náletu nemeckých leteckých síl nad mestom. Jeho otec Alf bol námorník, ktorý opustil svoju manželku Juliu krátko po Johnovom narodení, a do chlapcovho života odvtedy vstupoval len zriedka a nakrátko. Julia sa sama nevládala starať o malé dieťa, a tak John vyrastal v dome svojej tety a strýka, Mimi a Georgea Smithovcov. Lennona k hudbe priviedla matka, ktorá synovi kúpila bendžo a neskôr jeho prvú gitaru. V roku 1958 zrazil Juliu svojím autom policajt mimo služby a ona zraneniam podľahla. Jej skorá smrť mala závažný vplyv na Lennona a utvrdila jeho priateľstvo s Paulom McCartneym, ktorý taktiež stratil matku v mladom veku. Po ukončení štúdia na liverpoolskej strednej škole Quarry Bank začal Lennon študovať umenie na Liverpool College, kde sa stretol so svojou budúcou manželkou Cynthiou Powellovou. Lennon bol nepokojný a rebelantský študent a ešte pred ukončením štúdia odišiel zo školy.

Beatles

John Lennon zbožňoval rokenrolových veľikánov Elvisa Presleyho a Chucka Berryho a v roku 1957 založil svoju prvú skupinu – Quarrymen. O niekoľko mesiacov neskôr sa Lennon stretol s Paulom McCartneym a ponúkol mu, aby sa stal členom kapely. Lennon a McCartney začali spoločne písať piesne, bol to začiatok jednej z najúspešnejších textárskych dvojíc sveta. George Harrison sa stal členom kapely ako sólový gitarista, Lennonov kamarát a spolužiak z umeleckej školy Stuart Sutcliffe sa stal basgitaristom a Pete Best hral na bubnoch. Skupina prešla niekoľkými zmenami mien, až sa nakoniec dohodli na názve Beatles. Začali koncertovať v Merseyside, často hrali v známom Cavern Clube, a od začiatku roka 1960 podnikli

niekoľkokrát cestu do nemeckého Hamburgu, kde sa im v kluboch vždy dostalo vreleho privítania. Po prvej ceste Sutcliffe opustil skupinu a McCartney sa stal basgitaristom. Veľký prelom v živote Beatles nastal koncom roka 1961, keď majiteľ hudobného obchodu Brian Epstein počul hrať skupinu v Cavern Clube a ponúkol sa, že bude ich manažérom. V roku 1962 zabezpečil Epstein zmluvu o nahrávaní s Parlophone (súčasť EMI) a skupina vydala svoju prvú nahrávku *Love Me Do*, ktorá sa umiestnila na sedemnástom mieste v britskom rebríčku. Na žiadosť hudobného producenta EMI Georgea Martina opustil skupinu Pete Best, aby ho nahradil Rory Storm a bubeník z Hurrricanes Ringo Star. John Lennon sa v roku 1962 oženil so Cynthiou Powellovou a narodil sa im syn Julian. Popularita Beatles čoskoro vzrástla a ich prvý album *Please Please Me* sa taktiež umiestnil na špičke rebríčka. Keď sa v roku 1964 objavili v Show Eda Sullivana

v Spojených štátoch amerických, dobyli Beatles aj severoamerický trh. Všade ich vítali davy hysterických fanúšikov. Vystupovali aj v niekoľkých filmoch vrátane snímky *Ťažký deň* (1964) a *Pomoc!* (1965). V roku 1965 prevzal John Lennon a ostatní členovia skupiny Beatles ocenenie Rad britského impéria z rúk kráľovnej Alžbety II. Lennon mal aj niekoľko vlastných sólových projektov, vydal dve knihy so svojimi poviedkami a kresbami *In His Own Write* a *Spaniard in*

the Works, a objavil sa aj v komédii Dicka Lestera *Ako som vyhral vojnu*.

V marci 1966 vyvolal Lennon pobúrenie svojím kontroverzným vyhlásením, že Beatles sú obľúbenejší ako Ježiš Kristus. Táto veta spôsobila šok medzi konzervatívcami v oblasti takzvaného amerického biblického pásu, rádiá prestali hrať ich piesne a všetky koncerty boli zrušené. Lennon začal približne v tej dobe experimentovať s LSD a inými drogami a pokračoval v tvorbe azda najkreatívnejších prác svojej kariéry, ako je napríklad *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band* (1967). V roku 1968 bol zatknutý a obvinený z prechovávaní marihuany; následky tohto rozsudku sa prejavili neskôr, keď sa presťahoval do New Yorku. V šesťdesiatych rokoch rástol jeho záujem o kontrakultúru a v roku 1966 stretol japonskú avantgardnú umelkyňu Yoko Ono na jednej z jej výstav v Londýne. Ich následný vzťah viedol v roku 1968 k jeho rozvodu so Cynthiou, dôvodom bola Lennova nevera. Lennon sa začal venovať aj indickému duchovnu, navštívil

20.

◀ **John Lennon vyrastal v dome svojej tety Mimi a strýka Georgea Smitha vo Wooltone v Liverpoole. Napriek tomu však mal pravidelný kontakt so svojou matkou Juliou, ktorá mu kúpila jeho prvú gitaru. Julia podľahla zraneniam spôsobeným pri autonehode, keď mal Lennon sedemnášť rokov.**

- Politici a vodcovia
- Veda a technológia
- Kultúra a umenie
- Obchod a podnikanie
- Spisovatelia a myslitelia

Maharashiho Mahesha Yogiho v Indii, aby študoval transcendentálnu meditáciu. V roku 1968 Lennon vydal experimentálny album s Ono s názvom *Unfinished Number One: Two Virgins*. Fotografia nahého Lennona a Ono na obale albumu bola rovnako kontroverzná ako hudba samotná. Lennon a Ono sa v marci 1969 zosobášili na polostrove Gibraltár. Svoje medové týždne premenili na politický protest proti vojne vo Vietname povolením pre médiá, aby nafotili ich kampaň s názvom „Bed-in for Peace“ v hoteli Hilton v Amsterdame. Počas kampane nahrali aj protivojnovú hymnu *Give Peace a Chance*. Neskôr, v tom istom roku, vydal Lennon ďalšie dva albumy s Ono: *Unfinished Music, No. 2: Life with the Lions* a *The Wedding Album*, ktorý obsahuje nahrávku tlkotu ich srdc. V roku 1969 sa Lennon predviedol na rokenrolovom festivale v Toronte naživo s Plastic Ono Band, kde predstavil Yoko Ono a legendárneho gitaristu Erica Claptona. Krátko na to vydal Lennon singel *Cold Turkey*, ktorý rozpráva o jeho boji so závislosťou od heroínu. Narastajúci vplyv Ono na Lennona spôsoboval medzi ostatnými členmi Beatles trenice a skupina sa začala rozpadávať. V roku 1969 vydali Beatles svoj posledný album *Abbey Road* a nasledujúci rok sa oficiálne rozišli.

John a Yoko

V roku 1971 sa Lennon s Ono presťahoval do New Yorku a v ten istý rok vydal svoj úspešný album *Imagine*. Rovnomenná titulná pieseň sa stala jednou z najtrvalejších populárnych piesní všetkých čias, ostáva Lennoovou znelkou a hymnou pre svetový mier. Nasledujúci rok nahrali Lennon a Ono spolu s hipisáckou skupinou Elephant's Memory dvojalbum *Sometime in New York City*. Album, ktorý obsahoval zjednodušené politické piesne, nebol kritikmi kladne ocenený. V tom istom čase mal Lennon

- ▶ Keď vo februári 1964 pristáli Beatles na Letisku Johna F. Kennedyho v New Yorku, čakal ich dav asi s tromi tisíckami vrieskajúcich fanúšikov. Na druhý deň ich v Show Eda Sullivana sledovalo približne sedemdesiatštyri miliónov ľudí. Beatlemánia dorazila do Severnej Ameriky.

problémy s americkým imigračným úradom pre jeho obvinenie z drogovej závislosti v roku 1968. Ďalší album *Mind Games* (1973) bol prijatý o niečo lepšie, ale jeho rodinný život veľmi upadal. Na jeseň v roku 1973 sa rozíšiel s Ono a presťahoval sa do Los Angeles so svojou osobnou asistentkou May Pangovou, kde strávil rok a pol bujarými večierkami s Keithom Moonom a Eltonom Johnom. Lennon hovoril o tomto období ako o „stratenom víkende“, hoci jeho vzťahy s ostatnými členmi skupiny Beatles sa zlepšili. Lennon a Ono sa zmierili po stretnutí na jednom z Lennonových koncertov a v roku 1975 sa im narodil syn Sean. Po Seanovom narodení sa Lennon utiahol pred verejnosťou a stal sa „mužom v domácnosti“. Do nahrávacieho štúdia sa nevrátil až do roku 1980, keď spolu s Ono vydali album *Double Fantasy*, ktorý sa považuje za jeho najlepšiu postbeatlesovskú prácu. Po smrti Johna Lennona v roku 1981 dostal album ocenenie Grammy. Za svoj život nahral dostatok materiálu, ktorý bol po jeho smrti vydaný ako *Milk and Honey* (1984).

Ôsmeho decembra 1980 zastrelil schizofrenický fanúšik Mark David Chapman Lennona na schodoch pred jeho manhattanským apartmánom. Len dva dni pred touto nešťastnou udalosťou Lennon pre BBC povedal, že má pocit, že v New Yorku by mohol ísť kamkoľvek a všade by bol v bezpečí. Jeho vražda vyvolala obrovský smútok, aký Amerika nezažila od čias vraždy prezidenta J. F. Kennedyho, ktorá sa stala dvadsaťsedem rokov predtým. Štrnásteho decembra držali milióny fanúšikov desaťminútové ticho za zavraždenú hviezdu.

Hudobný vplyv

Spolupráca dvojice Lennon – McCartney zrodila viac ako stopäťdesiat piesní, z ktorých viaceré sa stali najnezabudnuteľnejšími a najinovatívnejšími piesňami sveta. Napriek tomu, že boli vyhlásené za spoločnú tvorbu, väčšina piesní bola vytvorená individuálne. Lennonov vplyv na skladby skupiny Beatles bol pochmúrnejší, smutnejší a odlišný od McCartneyho, ktorého štýl bol, naopak, ľahší a optimistickejší, ale hudobne a vokálne vstúpil Lennon do piesní citovú surovosť. Takzvaný „smart Beatle“ (inteligentný chrobák) priniesol dovedy neznámy stupeň sofistikovanosti v rokenrole. Okrem tvorby krásnych a neopakovateľných melódii písal aj inteligentné, vtipné a prenikavo prepracované slová piesní, ktoré obstáli v skúške času. Najkontroverznejší a najotvorenejší člen skupiny Beatles – Lennon – ostáva symbolom takzvanej kontrakultúry šesťdesiatych rokov; za svoju hudobnú tvorbu aj ako bojovník mierového hnutia. Práca Johna Lennona ostáva obdivovaná aj po jeho smrti. V roku 1992 mu bola udeľená cena Grammy za celoživotné dielo a taktiež bol in memoriam uvedený do Siene slávy textárov (1987) a do Siene slávy rokenrolu (1994).